

VALINNAISAINEOPAS KEVÄT 2026

Sisältö:	sivu
Perustietoa valinnoista.....	1
Tuntijako	2
Pitkät valinnat	3
Pitkät valinnat sisällöt aineittain.....	4
Lyhyet valinnat 8.luokalle	11
Lyhyet valinnat sisällöt aineittain.....	12
Lyhyet valinnat 9.luokalle + sisällöt.....	18

Valinnaisaineiden valinnalla voit suunnata omaa opiskelua, tee siis PERUSTELTU JA ITSENÄINEN VALINTA.

- Toteutuvat valinnaisaineet ja niiden ryhmäkooko muotoutuvat oppilaiden tekemien valintojen perusteella koulun resurssien puitteissa.
- **TUTUSTU** valinnaisaineoppaaseen ja aineiden sisältöihin huolella.
- **KESKUSTELE** valinnoistasi huoltajien kanssa.
- **SAAT** lisätietoa opettajilta ja opolta.
- **POHDI**, mitä valinta tuo tullessaan sinulle.
- **POHDI**, millaisen kokonaisuuden valintasi muodostavat esim. tuntimäärältään yhteisten aineiden kanssa

PERUSTIETOA VALINNOISTA

Valinnaisuutta on

- 8.luokalla kuusi vuosiviikkotuntia
  - kaksi pitkää valintaa, s- ja v-alkuinen
  - kaksi lyhyttä valintaa, sx- ja vx-alkuinen
- 9.luokalla viisi vuosiviikkotuntia
  - pitkät valinnat, s- ja v-alkuinen jatkuvat
  - yksi lyhyt valinta, tehdään 8.luokalla
- katso lisätietoa tuntijaosta

Valinnaisaine voi olla yhteen aineeseen liittyvä valinnaisaine tai sitten useamman aineen muodostama opintokokonaisuus.

KUOPION KAUPUNKI TUNTIJAKO 1.8.2025 ALKAEN / YLÄKOULU

Oppiaine	7lk	8lk	9lk
Äidinkieli ja kirjallisuus	3	4	3
Englanti	2	2	3
Ruotsi	2	2	1
Matematiikka	3	4	4
Biologia	1	1	1,5
Maantieto	1	1	1,5
Fysiikka	1	1	1,5
Kemia	1	1	1,5
Terveystieto	0,5	1,5	1
Uskonto/ ET	1	1	1
Historia	2	2	
Yhteiskuntaoppi			3
Musiikki	2		
Kuvataide	2		
Käsityö	2		
Liikunta	3	2	2
Kotitalous	3		
Oppilaanohjaus	0,5	0,5	1
Taide- ja taitoaine valinnainen pitkä, S-alku		2	2
Valinnaisaine pitkä, V-alku		2	2
Taide- ja taitoaine valinnainen lyhyt, SX-alku		1	
Valinnaisaine lyhyt, VX-alku		1	1
Oppilaan viikkotuntimäärä	30	29	30

PITKÄT VALINNAT

- Toteutuvia kahta pitkää valintaa opiskellaan 8. ja 9.luokalla 2 tuntia viikossa kumpaakin.
- **S-alkuiset valinnat ovat jatkumo kotitalouden, kuvataiteen, käsityön, liikunnan ja musiikin 7.luokan opiskelulle**
  - Ne arvioidaan numeroin osana yhteistä ainetta.
  - Näitä sinun on valittava kolme ainetta tärkeysjärjestyksessä.
- **V-alkuiset valinnat muodostavat oman oppimäärän.**
  - Ne arvioidaan numeroin omana aineena.
  - Näitä sinun on valittava kolme ainetta tärkeysjärjestyksessä.

PITKÄT VALINNAT 8.ja 9.luokalle 2026-28

- Valitse alla olevista kolme S-alkuista ja kolme V-alkuista valinta

1.sKO Kotitalous

2.vKO Kotitalous – visioiden ja projektien

3.sKU Kuvataide

4.vKU Kuvataide – omat kuvat

5.sKS Käsityö (yhteinen käsityö)

6.vKS Tekninen työ

7.vKS Tekstiilityö

8.sLI Liikunta

9.vLI Palloilu

10.sMU Musiikki

11.vMU Lauletaan ja soitetaan yhdessä

12.vL2 Ilmaisutaito ja käsikirjoittaminen

13.vSA Saksa

14.vL5 Tietotekniikka

PITKÄT VALINNAT, SISÄLLÖT AINEITTAIN

1.sKO KOTITALOUS

Yleistä: Innostu kotitaloudesta ja tule oppimaan jokaisen tarvitsemia perustaitoja!

Tavoite: Syvennetään ja vahvistetaan 7. luokan kotitalouden perustaitoja ja –tietoja käytännön tehtävien ja harjoitusten avulla.

Sisältö: Valmistetaan monipuolisesti erilaisia ruokia, leivotaan suolaista ja makeaa, tutustutaan suomalaiseen ruokaperinteeseen ja kansainväliseen gastronomiaan. Opitaan erilaisia erityisruokavalioita ja tehdään tarjottavia kodin ja kalenterivuoden juhliin.

Huomioitavaa: Oppilaan erityisruokavaliot otetaan huomioon suunnittelussa.

Arviointi: Numeroarviointi liittyen yhteiseen kotitalouteen. Aktiivinen osallistuminen ja oman osaamisen näyttäminen.

2.vKO KOTITALOUS – visioiden ja projektein

Yleistä: Kotitaloutta visioiden ja projektein!

Tavoite: Oppilaalta odotetaan aktiivista ja oma-aloitteista toimintaa. Kurssin sisältöjä laaditaan oppilaslähtöisesti ja heidän kiinnostuneisuutensa ja vahvuuksien kautta. Kurssin sisältö rakentuu projektiluonteisesti, joita suoritetaan yksin ja ryhmissä.

Sisältö: Opiskellaan mm. seuraavia aihealueita: elintarviketuntemus, elintarvikehygienia, erityisruokavaliot, ruoanvalmistus, leivonta, kansallinen ja kansainvälinen ruokakulttuuri, rahan käyttö ja kodin puhtaanapito.

Huomioitavaa: Oppilaan erityisruokavaliot otetaan huomioon suunnittelussa.

Arviointi: Numeroarviointi omana oppiaineenaan. Arvosana tulee omana arvosanaan päättötodistukseen.

3.sKU KUVATAIDE

Yleistä: Käytämme mahdollisimman monipuolisesti kuvan tekemisen tekniikoita ja materiaaleja. Opit luovuutta ja saat positiivisia elämyksiä ja onnistumisen iloa.

Tavoitteena on, että jokainen oppilas löytää omat vahvuutensa kuvan tekijänä ja itselleen mieleisen tavan ilmaista itseään kuvataiteen keinoin.

Sisältö:

Piirustusta, grafiikkaa, maalausta, kuvanveistoa, rakentelua, savitöitä ja keramiikkaa, valo- ja videokuvausta. Opimme kuvailmaisua, kuvallista ajattelua, sommittelun perusteita, taiteen tuntemusta ja taidehistoriaa. Työskentelemme sekä itsenäisesti että ryhmässä.

Arviointi:

Numeroarviointi yhteiseen kuvataiteeseen liittyen. Arviointi perustuu oppilaan tekemiin teoksiin sekä kuvalliseen työskentelyyn. Arvioinnissa painottuu opitun soveltamiskyky, aktiivisuus, luovuus ja yrittäminen. Arvioidaan yhteiseen kuvataiteeseen liittyen.

4.vKU KUVATAIDE OMAT KUVAT

Yleistä: Valinnaisessa kuvataiteessa syvennetään aiemmin opittua ja kehitetään omaa kuvan tekemistä. Oppitunneilla harjoitellaan monipuolisesti erilaisia kuvantekemisen menetelmiä; piirtämistä, grafiikkaa, maalaamista, kolmiulotteista työskentelyä, valokuvaa, elokuvaa, mediakuvaa sekä yhdistellään ennakkoluulottomasti eri tapoja tehdä kuvia. Oppilasta ohjataan löytämään uusia ja itselle sopivia ilmaisutapoja.

Tavoite:

Oppilaan oman kuvailmaisun kehittäminen.

Sisältö: piirtämistä, grafiikkaa, maalaamista, kolmiulotteista työskentelyä, valokuvaa, elokuvaa, mediakuvaa, sekatekniikkaa, savitöitä ja keramiikkaa.

Arviointi: Numeroarviointi omana oppiaineena. Arviointi perustuu oppilaan tekemiin teoksiin sekä kuvalliseen työskentelyyn. Arvioinnissa painottuu opitun soveltamiskyky, aktiivisuus, luovuus ja yrittäminen.

5.sKS KÄSITYÖ (yhteinen käsityö)

Yleistä:

Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia sekä ekologisesti että eettisesti kestäviä käsityötuotteita tai teoksia.

Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia tekniikoita, työvälineitä ja koneita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Ideoidaan, suunnitellaan ja valmistetaan omia töitä sekä valitaan niihin sopivat työtavat ja materiaalit.

Käsityön tekemisen prosessi dokumentoidaan sovitulla tavalla sekä harjoitellaan työskentelyn itsearviointia.

Toteutetaan teknisen työn ja tekstiilityön luokissa. Mahdollisuuksien mukaan tutustutaan käsityön/tuotteen valmistukseen yrityksissä.

Tavoite:

Tuottaa kehittyvälle taitajalle mahdollisuudet kokeilla omia kykyjään tekijänä ja täten vahvistaa omaa käsitystään omista kyvyistään ja toteuttaa haaveitaan.

Oman mielenkiinnonkohteiden mukaisessa työskentelyssä tarjotaan mahdollisuus rakentaa pohjaa 8.-9.luokkien aikana omaa loogista ajattelua, rakentaa rohkeutta toteuttaa itseään ja kykyä soveltaa koulussa opittuja tekniikoita myös vapaa-aikaan ja toisinpäin.

Kahden vuoden päätavoite ei ole pelkästään kattavien taitojen ja tekniikka kirjon omaksuminen – vaan usko itseen ja halu yrittää, kun kohtaa tunteuttoman.

Huomioitavaa: Sisältää sekä kovia että pehmeitä materiaaleja.

Arviointi:

Numeroarviointi yhteiseen käsityö oppiaineeseen liittyen.

6.vKS TEKNINEN TYÖ

Yleistä:

Valinnaisessa teknisessä työssä syvennetään omaa taitotasoa ja kokeillaan omien mielenkiinnonkohteiden mukaisia tekniikoita, koneita- ja mahdollisuuksien mukaan uusia työstökoneita.

7- luokan pakolliseen käsityöhön verrattuna oman koneellisen työstämisen määrä kasvaa ja mahdollisuudet lisääntyvät vaativampien tekniikoiden myötä, perinteisiä käsikäyttöisiä välineitä unohtamatta.

Perinteisen suunnittelun ohella voidaan yhdessä perehtyä 3D mallintamisen perusteisiin porukan niin halutessaan.

Tavoitteet valinnaisessa on tarjota nuorelle tekijälle mahdollisuudet tehdä omiin harrasteisiin, kodintarpeisiin tai tyydyttää omaa yleistä uteliaisuutta käsityön saloja kohtaan.

Vaikka puhutaan *teknisestä työstä*, niin se on muutakin kuin puun ja metallin työstämistä. Materiaaliteknisesti se on mm. elektroniikkaa, muovia, keramiikkaa ja kangasta (ei pääpainona). Opetuksen sisältö pohjautuu henkilökohtaisten tarpeiden ja projektien mukaan.

Yleiset asiat opetetaan ja kerrataan kaikille kattavan ja turvallisen perusosaamisen takaamiseksi, mutta nuoren valitseman työn haasteet katsotaan henkilökohtaisesti ja oppiminen räätälöity sen pohjalle.

Huomioitavaa:

Nuoren on mahdollista suorittaa kahden vuoden aikana "käsityödiplomi." Ikään kuin portfolio omasta osaamisestaan valinnaisen ajalta.

Portfoliossa on dokumentointi matkan varrelta töistä ja kokeiluista ja se huipentuu näyttötyöhön 9-luokalla. Tämä EI OLE PAKOLLINEN, vaan mahdollisuus nuorelle rakentaa "oman osaamisen markkinointiin" väline tulevaisuuden varalle. Ei ole edellytys korkeisiin numeroihin.

Arviointi: Numeroarviointi omana oppiaineena. Keskustelut työstä sen valmistuessa ja kotiin viedessä loppu palaute onnistumisesta ja prosessista.

7.vKS TEKSTIILITYÖ

Yleistä: Valinnaisessa tekstiilityössä syvennetään aiemmin opittuja taitoja ja tietoja sekä laajennetaan tietämystä eri tekstiilityön osa-alueista.

Töistä voi suunnitella ja toteuttaa omien tarpeiden ja kiinnostuksen mukaan.

Tuotteita voidaan suunnitella myös jonkin aihekokonaisuuden, kuten sisustuksen kautta. Tekemisessä apuna ovat valmiit kaavat ja ohjeet, joita muokataan tarpeen mukaan.

Työskentelyssä käytetään ja yhdistellään pääsääntöisesti erilaisia tekstiilityön tekniikoita, kuten kudontaa, ompelua, erilaisia pitsi- ja lankatöitä, huovutusta sekä kankaanpainantaa ja värjäystä.

Mahdollisuuksien mukaan voidaan tehdä myös erilaisia materiaalikokeiluja, kuten laukun tekemistä nahasta.

Tavoite: Tutustutaan monipuolisesti tekstiilityön eri materiaaleihin tekniikoihin ja työvälineisiin. Pyrkimyksenä on saada oppilaat innostumaan käsillä tekemisestä sekä syventää jo aiemmin opittuja käsityötaitoja. Tavoitteena on myös innostaa suunnitteluun ja uusien itsenäisten ratkaisujen keksimiseen sekä persoonallisen tyylin löytämiseen. Valinnaisessa tekstiilityössä jokainen valitsee annettujen aihepiirien sisällä itselleen sopivan työn sekä toteuttaa sen itselleen sopivalla vaikeustasolla.

Sisältö: Tekstiilityö valinnainen kurssi sisältää vaatteiden ompelua, lankatöitä sekä vaihtelevasti erilaisia tekniikoita kuten kankaan painantaa, värjäystä, konekirjontaa, huovutusta jne. Valinnaiseen tekstiilityöhön liittyy oleellisesti vaatteiden ompelun perusasioiden opetteleminen sekä lankatyötekniikoiden osaamisen syventäminen.

Arviointi: Numeroarviointi omana oppiaineena.

8.sLI LIIKUNTA

Yleistä: Virkistyy liikunnasta

Tavoite: Saada iloa, virkistystä ja vaihtelua koulutyöhön mukavien lajien parissa sekä parantaa fyysistä kuntoa.

Sisältö: Monipuoliset liikuntalajit, jotka suunnitellaan yhdessä ryhmän toiveiden perusteella, eri vuodenaajat ja paikalliset olosuhteet huomioiden.

Arviointi: Aktiivinen osallistuminen ja yhteisten pelisääntöjen noudattaminen. Numeroarviointi yhteiseen liikuntaan liittyen.

9.vLI PALLOILU

Yleistä: Pelaamalla paremmaksi

Tavoite: palloilutaitojen ja pelikäsityksen sekä joukkuepelaamisen kehittäminen sekä fyysisen kunnon kohottaminen

Sisältö: erilaiset palloilulajit (mm. sulkapallo, koripallo, jalkapallo, lentopallo, salibandy, käsipallo, pickleball, pesäpallo,...) ryhmän toiveiden ja vuodenaikojen mukaisesti

Arviointi: aktiivinen osallistuminen ja yhteisten pelisääntöjen noudattaminen. Numeroarviointi omana oppiaineena.

10.sMU MUSIIKKI syventävät opinnot

Yleistä ja tavoite:

- Tule mukaan laulamaan ja soittamaan kotimaista ja ulkomaista musiikkia hyvässä porukassa!
- Syventävässä pitkässä musiikissa tutustutaan musiikin eri tyylilajeihin musisoiden, kuunnellen ja tutkien
- Opit terveellistä laulamista harjoitteiden kautta
- Jokainen tekee Musapassisuorituksen haluamastaan soittimesta sekä osallistuu tavoitteellisesti yhteissoittoon
- Käytämme musiikkiteknologiaa opetuksessa esim. tekemällä musiikkia iPadeilla ja omilla laitteilla

Sisältö:

- 8.luokka:
  - Laulua ja soittoa monipuolisesti, tutustumista erityisesti ulkomaiseen kevyeen musiikkiin
  - Minä musiikissa-kirjoitelma
  - Musapassisuoritus valitsemallasi bändisoittimella
  - Tavoitteellista musisointia parin kanssa/pienessä ryhmässä (pikku kappaleen luokkaesiintyminen ja äänitys)
- 9.luokka:
  - Laulua ja soittoa, tutustumista erityisesti kotimaiseen kevyeen musiikkiin
  - iPad-työ (GarageBand)
  - Musapassisuoritus valitsemallasi bändisoittimella luokkayhtyeessä
  - Tavoitteellista musisointia parin kanssa/pienessä ryhmässä (pikku kappaleen luokkaesiintyminen ja äänitys)
  - Pieni esitelmä suosikkiartistista (mahdollisuus julkiseen esiintymiseen)

Huomioitavaa:

Tavoitteen asettelut lukuvuosien aluissa. Väli- ja loppukyselyt sekä itsearviointi lukukausien lopuissa.

Arviointi: Numeroarviointi yhteiseen musiikkiin liittyen.

11.vMU LAULETAAN JA SOITETAAN YHDESSÄ

Yleistä ja tavoite:

Tule mukaan laulamaan ja soittamaan kotimaista ja ulkomaista musiikkia hyvässä porukassa! Oppilas erikoistuu laulamaan, soittamaan, musiikkiteknologiaan tms. oman valinnan mukaan

Sisältö:

Lauletaan ja soitetaan luokkayhtyeessä

Erikoistutaan johonkin musiikin tekemiseen osa-alueeseen, joita voivat olla laulaminen, soittaminen, musiikkiteknologia tms. Esiintymisiä omassa roolissa (esityksiä tallennetaan ja annetaan oppilaalle muistoksi)

Arviointi:

Oppilas osallistuu aktiivisesti tuntityöskentelyyn sekä suorittaa annetut tehtävät hyvin sekä annetun ohjeen mukaisesti. Tarkemmat kriteerit kerrotaan opintojen alkaessa. Numeroarviointi omana oppiaineena.

12.vL2 ILMAISUTAITO ja KÄSIKIRJOITTAMINEN

Yleistä: Tutustu omiin ilmaisuvaihtoehtoihisi ja anna mennä! Tutuksi tuleva ryhmä rohkaisee kokeilemaan esiintymisvalmiuksia ensin leikin ja harjoitusten, sitten erilaisten esiintymistilaisuuksien avulla. Mahdollisuus myös luovaan draamakirjoittamiseen.

Tavoite:

- Kehittyä vuorovaikutus- ja esiintymistaidoissa.
- Rohkaistua ilmaisemaan ja oppia luottamaan itseensä.
- Lisätä myötäelämisen ja eläytymisen kykyä.
- Oivaltaa omat mahdollisuudet vaikuttaa ympäristössä ja maailmassa.
- Kehittyä käsikirjoittamisen taidoissa.
- Tuottaa tekstejä ilmaisutaitoryhmän esityksiin tai tulkittaviksi.
- Tekstien tuottaminen ja dramatisointi.

Sisältö:

- Monipuoliset ilmaisuharjoitukset, kehon kieli.
- Tunnetaitoharjoitukset.
- Leikki ja improvisaatioharjoitukset.
- Ideoidaan ja tuotetaan ryhmässä esityksiä (tapahtumia, näytelmiä, elokuvia...) eri kokoisille yleisöille ja koulun tilaisuuksiin.
- Puheviestintää: haastattelemine ja juontaminen, keskustelu- väittely- ja puhetaidot.
- Palautteen antaminen ja vastaanottaminen.
- Näytelmän lajeihin ja teksteihin tutustuminen.
- Proosan dramatisointiharjoitukset.

Huomioitavaa: Ilmaisutaito tarjoaa turvallisen kehikon lähteä kehittämään esiintymistaitojaan. Ei esiintymispakkoa!

Arviointi: Arvosanan 8 saa osallistumalla ryhmän työskentelyyn sekä osoittamalla halua kehittyä ilmaisijana tai käsikirjoittajana. Yhdeksännen luokan keväällä arvosanaan vaikuttaa puheen arvio sekä osallistuminen yhteisen projektin tekemiseen ja toteuttamiseen. Numeroarviointi omana oppiaineena.

13.vSA SAKSA

Yleistä: Saksan kieli on yksi suurista maailmankielistä ja sitä puhuu äidinkielenään yli 100 miljoonaa ihmistä. Haluaisitko sinä olla yksi näistä saksan kielen osaajista? Pääset hyödyntämään kielitaitoasi matkustellessa tai tuleva opiskelu- tai työpaikkasi saattaa olla saksankielisessä maassa.

Tavoite:

Oppia selviytymään saksan kielellä arkipäivän tilanteista sekä rohkaistua käyttämään aktiivisesti suullista kielitaitoa.

Oppia mielenkiintoisia asioita saksankielisten maiden kulttuurista.

Sisältö:

Harjoitellaan erilaisissa käytännön tilanteissa tarvittavaa sanastoa kirjallisesti ja suullisesti aihepiireinä mm. esittäytyminen, perhe, vapaa-aika, asuminen, matkustaminen sekä kahvila- ja ravintolatilanteet.

Opetellaan saksan kielen keskeiset kielioppiasiat.

Tutustutaan ruokakulttuuriin valmistamalla itse leivonnaisia tai ruokaa.

Huomioitavaa: Päätötodistukseen on mahdollisuus saada suoritusmerkintä.

Arviointi: Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn.

Suulliset pari- ja ryhmätehtävät. Kirjalliset ja suulliset näytöt. Numeroarviointi omana oppiaineena.

Päätötodistukseen valinnaisesta kielestä voi pyytää numeroarvioinnin sijaan suoritusmerkinnän.

14.vL5 TIETOTEKNIikka

Tavoite:

Tavoitteena on antaa monipuoliset perusvalmiudet tietokoneiden hyötykäyttöön jatko-opinnoissa, työelämässä, sekä arkielämässä.

Tutustutaan 3D suunnitteluun ja tulostamiseen

Opetella ohjelmoinnin perusteet ja tutustua ohjelmointikieliin

Tutustua robotiikkaan sekä tekoälyyn ja opetella hyödyntämään niitä arjessa.

Sisältö:

Windows -käyttöjärjestelmän perusasiat ja -ohjelmat (mm. Word, Excel, Powerpoint, OneNote, Publisher)

Opetellaan käyttämään: Windows, Chromebook ja iPad

Työskentely verkoissa ja pilvipalveluissa (mm. M365)

Kuvan- ja videon käsittely, sekä animointi ja piirtäminen (iPad, Chromebook, Windows)

Ohjelmointi ja robotiikka (Python, Scratch, LEGO Mindstorm, Micro:Bit)

Tietokoneen ja älylaitteiden perusrakenteet

Näppäimistön hallinta (mm. pelilliset harjoitteet)

Sisällön tuottaminen verkkoon

Tekoälyn hyödyntäminen ja siihen liittyvät riskit

Arkielämän taidot (mm. vero.fi, verkkopankki)

Ajankohtaisten tietoteknisten asioiden ja ilmiöiden käsittely

3D suunnittelu ja tulostus

e-pelaaminen

Arviointi:

Oppilas osallistuu aktiivisesti tuntityöskentelyyn.

Oppilaan tekemät tuotokset ovat huolellisesti tehtyjä.

Oppilas omaksuu valinnaisaineen keskeiset perusasiat ja kykenee itsenäiseen työskentelyyn.

Numeroarviointi omana oppiaineenaan.

LYHYET VALINNAT

- Toteutuvia kahta lyhyttä valintaa opiskellaan 8.luokalla 2 tuntia viikossa ½-vuoden ajan kumpaakin.
  - Toista opiskellaan syyslukukaudella ja toista kevätlukukaudella.
- **SX-alkuiset valinnat ovat jatkumo kotitalouden, kuvataiteen, käsityön, liikunnan ja musiikin 7.luokan opiskelulle.**
  - Ne arvioidaan numeroin osana yhteistä ainetta.
  - **SX-alkuinen lyhyt valinta pitää olla eri kun kuin toteutuva pitkä S-valinta.**
  - Näitä sinun on valittava kolme ainetta tärkeysjärjestyksessä.
- **VX-alkuiset valinnat muodostavat oman oppimäärän.**
  - Ne arvioidaan sanallisesti hyväksytty/hylätty.
  - Näitä sinun on valittava
    - 8.luokalle kolme ainetta tärkeysjärjestyksessä.
    - 9.luokalle kolme ainetta tärkeysjärjestyksessä. Tämä valinta tehdään 8.luokalla
  - Mikäli sanallisesti arvioitu vx-valinnainen aine on jonkin yhteisen aineen opintoja, sen suoritus voi vaikuttaa yhteisen oppiaineen päättöarviointiin korottavasti.

LYHYET VALINNAT 8.LUOKALLE 2026-27

- Valitse alla olevista kolme SX- ja kolme VX-alkuista valintaa

1.sxKO Kotitalous

2.vxKO Helposti hyvää

3.vxKO Ruokamatka

4.sxKU Kuvataide

5.vxKU Valokuvaus ja videokuvaus

6.sxKS Käsityö (yhteinen käsityö)

7.vxKS Kaiutinkurssi

8.vxKS Laukkukurssi

9.sxLI Liikunta

10.vxLI Kunto kohdalleen

11.sxMU Musiikki

12.vxMU Bändikurssi 1

13.vxAI Luova kirjoittaminen 1

14.vxBI Metsästys ja kalastus_

15.vxVE Venäjää keskustellen

LYHYET VALINNAT SISÄLLÖT

1.sxKO KOTITALOUS

Yleistä: ”Paikoillanne, valmiit, leipokaa!”

Tavoite: Syvennetään ja vahvistetaan 7. luokalla opittuja perustaitoja.

Sisältö: Tässä valinnaisaineessa pääset leipomaan. Kurssilla kerrataan perustaikinoiden valmistaminen, valmistetaan suolaisia ja makeita leivonnaisia arkeen ja juhlaan. Huomioidaan trendi- ja sesonkileivonnaiset.

Huomioitavaa: Oppilaan erityisruokavaliot otetaan huomioon suunnittelussa.

Arviointi: Numeroarviointi yhteiseen kotitalouteen liittyen.

2.vxKO HELPOSTI HYVÄÄ

Yleistä: Tule valmistamaan helppoja ja edullisia perusruokia!

Tavoite: Opetellaan valmistamaan helppoja, nopeita ja edullisia perusruokia. Kerrataan ja vahvistetaan 7.luokalla opittuja perustaitoja.

Sisältö: Tehdään arkiruokia, jälkiruokia ja leivonnaisia. Oppilaiden toiveet otetaan huomioon unohtamatta terveellisyyttä, taloudellisuutta ja nautittavuutta.

Huomioitavaa: Oppilaan erityisruokavaliot otetaan huomioon suunnittelussa.

Arviointi: Hyväksytty / Hylätty. Hyväksytty arvosana edellyttää aktiivista osallistumista.

3.vxKO RUOKAMATKA

Yleistä: Kansainvälistä gastronomiaa kaikilla mausteilla!

Tavoite: Tutustutaan erilaisiin ruokakulttuureihin eri puolilta maailmaa.

Sisältö: Opiskellaan eri maiden ruokakulttuureita teoriassa ja käytännössä. Valmistetaan monipuolisesti erilaisia ruokia ja leivonnaisia eri puolilta maailmaa.

Huomioitavaa: Oppilaan erityisruokavaliot otetaan huomioon suunnittelussa.

Arviointi: Hyväksytty / Hylätty. Hyväksytty arvosana edellyttää aktiivista osallistumista.

4.sxKU KUVATAIDE

Yleistä: Teemme kuvia monella eri tavalla. Käytämme eri tekniikoita ja materiaaleja. Opimme luovuutta ja saamme positiivisia elämyksiä ja koemme onnistumisen iloa.

Tavoite: Tavoitteena on, että jokainen oppilas löytää omat vahvuutensa ja itselleen mieleisen tavan ilmaista itseään kuvataiteen keinoin.

Sisältö: Piirustusta, maalausta, rakentelua, savitöitä ja keramiikkaa, digitaalista kuvaa ja muotoilua. Työskentelemme sekä itsenäisesti että ryhmässä.

Huomioitavaa:

Arviointi: Perustuu oppilaan tekemiin kuviin ja teoksiin sekä kuvalliseen työskentelyyn. Arvioinnissa painottuu opitun soveltamiskyky, aktiivisuus, luovuus ja yrittäminen. Numeroarviointi yhteiseen kuvataiteeseen liittyen.

5.vxKU VALOKUVAUS JA VIDEOKUVAUS

Yleistä: Valo- ja videokuvausta sekä kuvankäsittelyä ja editointia.

Tavoite: Tutustua valokuvauksen perusteisiin ja kameran käyttöön kuvallisen ilmaisun ja taiteen välineenä sekä liikkuvan kuvan ilmaisukeinoihin.

Sisältö: Opiskellaan valo- ja videokuvauksen tekniikkaa ja ilmaisua. Opetellaan digijärjestelmäkameran käyttöä sekä kuvankäsittelyn ja editoinnin perusteita. Harjoitellaan valaisua ja jalustan käyttöä eri kuvaustilanteissa.

Huomioitavaa: Voit käyttää myös omaa kameraasi sekä älypuhelimien kameraa.

Arviointi: Hyväksytyt/ hylätyt. Osallistuminen ja aktiivisuus.

6.sxKS KÄSITYÖ (yhteinen käsityö)

Yleistä:

Sisältö kuten pitkässä valinnaisaineessa (sKS) huomioiden valintaan käytettävän ajan.

Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia sekä ekologisesti että eettisesti kestäviä käsityötuotteita tai teoksia.

Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia tekniikoita, työvälineitä ja koneita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Ideoidaan, suunnitellaan ja valmistetaan omia töitä sekä valitaan niihin sopivat työtavat ja materiaalit.

Käsityön tekemisen prosessi dokumentoidaan yhdessä sovitulla tavalla sekä harjoitellaan työskentelyn itsearviointia.

Toteutetaan teknisen työn ja tekstiilityön luokissa.

Sisältö:

Lähtökohtaisesti opetettava sisältö rakentuu ryhmän, yksilöiden toiveiden ja kiinnostuskohteiden mukaisesti.

Valinnaisen lyhytkestoisuuden ja materiaalipainotteisuuden takia opettaja joutuu keskustelemaan projektien laajuudesta nuoren kanssa.

Jaksolla ei ole yhtä yhteistä pakotettua työtä, mutta yhdessä keskustellaan, mennäänkö yhteisen teeman pohjalta vai pitäydytäänkö henkilökohtaisten projektien parissa.

Huomioitavaa:

Puolenvuoden valinnaisesta on 50% tekstiiliä ja 50% teknistä, myös opettajan vetovastuu määräytyy tämän jakson mukaan. Se voi olla vuoroviikoin puolen vuoden ajan tai 2,5kk jaksoissa puolen vuoden ajasta. Huomioithan tämän valintaa tehdessäsi!

Arviointi: Numeroarviointi yhteiseen käsityöhön liittyen.

7.vxKS KAIUTINKURSSI

Yleistä:

Kaiutinkurssilla nuorten kanssa paneudutaan yleisten elektronisten komponenttien rakenteeseen ja niiden käyttötarkoituksiin ympärillämme olevassa teknologiassa.

Kurssilla kasataan kaiutinvahvistin piiri, johonka voi kytkeä puhelimen jakki liitäntää apuna käyttäen. Tämän yksinkertaisen piirisarjan ympärille nuori rakentaa kaiutinpöntön musiikillisen nautinnon maksimoidakseen.

Tavoite:

Tavoitteena on tutustuttaa elektroniikan alkeisiin yleishyödyllisen harjoitetyön kautta, josta nuori ja muut hänen ympärillään pystyy nauttimaan.

Esimerkkeinä opettavasta sisällöstä: kolvaamisen perusteet ja työvälineistön huolto, happosyövyttäminen ja elektrolyysi ilmiönä.

Pääasiallisena tavoitteena on antaa rohkeutta käsityöläiselle kokeilla koneita, joiden käyttö on jäänyt aikaisemmin vähemmälle ja kehittää omaa luovuuttaan tuotesuunnittelun kautta.

Elektroniikan komponentteihin perehdyttäessä paneudutaan myös materiaaliopissa muovien ja muovin kaltaisiin materiaalien maailmaan, niiden etuihin, hyötyihin ja terveyteen vaikuttaviin ominaisuuksiin – niin hyvässä kuin pahassa.

Arviointi: Hyväksytty / Hylätty

8.vxKS LAUKKUKURSSI

Tavoite ja sisältö:

Tehdään erilaisia laukkuja nahasta, kankaasta tai langoista oman valinnan mukaan.

Mahdollisuus tutustua parkkinahan värjäämiseen ja kuviointiin sekä tehdä itselleen laukku parkkinahasta.

Työskentelyssä voidaan käyttää valmiita laukkumalleja ja materiaaleja tai suunnitella ja kuvioda itse omanlainen laukku.

Voidaan käyttää esimerkiksi seuraavia tekniikoita:

- parkkinahkatekniikat
- värjäys
- kankaanpainanta
- virkkaus
- huovutus
- punonta

Arviointi: hyväksytty/hylätty

9.sxLI LIIKUNTA

Yleistä: Virkisty liikunnasta.

Tavoite: Saada iloa, virkistystä ja vaihtelua koulutyöhön mukavien lajien parissa sekä kehittää fyysistä kuntoa.

Sisältö: Monipuoliset liikuntalajit, jotka suunnitellaan ryhmän toiveiden ja eri vuoden aikojen mukaisesti.

Arviointi: Aktiivinen osallistuminen ja yhteisten pelisääntöjen noudattaminen. Numeroarviointi yhteiseen liikuntaan liittyen.

10.vxLI KUNTO KOHDALLEEN

Tavoite: Kehittää monipuolisesti fyysistä kuntoa kaikki kunnon osa-alueet huomioiden.

Sisältö: Sisältöinä mm.

- kuntosali- ja kehonpainoharjoittelu
- kestävyysharjoittelu
- liikkuvuus- ja nopeusharjoittelu
- kehonhuolto ja rentoutus

Arviointi: Hyväksytty / Hylätty. Aktiivinen osallistuminen

11.sxMU MUSIIKKI

Yleistä ja tavoite:

- Tule mukaan laulamaan ja soittamaan kotimaista ja ulkomaista musiikkia hyvässä porukassa!
- Syventävässä lyhyessä musiikissa tutustutaan musiikin muutamiin tyylilajeihin
- Opit terveellistä laulamista harjoitteiden kautta
- Jokainen tekee musapassisuorituksen haluamastaan soittimesta
- Teemme musiikkia iPadeilla ja omilla laitteilla

Sisältö:

- Laulua ja soittoa

- Tavoitteellista musisointia parin kanssa/pienessä ryhmässä (pikku kappaleen luokkaesiintyminen ja äänitys)
- Minä musiikissa-kirjoitelma
- IPad-työ (GarageBand)
- Musapassisuoritus valitsemallasi bändisoittimella

Huomioitavaa:

- Alkukysely kurssin alussa, kurssin lopulla loppukysely ja itsearviointi.

Arviointi:

- Numeroarviointi yhteiseen musiikkiin liittyen.

12.vxMU BÄNDIKURSSI 1

Yleistä ja tavoite:

- Opitaan laulamaan ja soittamaan bändissä
- Opitaan laulamaan terveellisesti harjoitteiden avulla
- Opitaan soittamaan oikeaoppisesti bändisoittimia
- Kehitetään yhteissoittotaitoa ja yhteistyövalmiuksia

Sisältö:

- Valmistetaan laulu- ja soitto-ohjelmistoa, joista osa saatetaan esityskuntoon
- Pyritään esittämään osa ohjelmistosta julkisesti

Arviointi: Hyväksytty/hylätty. Aktiivinen osallistuminen

13. vxAI LUOVA KIRJOITTAMINEN 1

Yleistä: Anna mielikuvituksen lentää! Luovan kirjoittamisen kurssilla pääset ilmaisemaan itseäsi kirjoittamalla.

Tavoite:

- Rohkaistua ilmaisemaan itseään kirjoittamalla
- Kehittyä kirjoittajana monipuoliseksi tekstin tuottajaksi
- Oppia kirjoittamisen eri lajeista ja tyyleistä
- Rikastuttaa mielikuvitusta erilaisten virikkeiden avulla
- Voimautua ja iloita kirjoittamisesta

Sisältö:

- Tuotetaan monipuolisia tekstejä.
- Työskentelyssä hyödynnetään mielikuvitusta ja ideoidaan vapaasti.
- Kokeillaan erilaisia tekstilajeja: kertomuksia, kirjeitä, kuvauksia, runoja, novelleja, blogitekstejä yms.
- Leikitellään kielellä sekä kirjoitetaan unista, muistoista ja haaveista.
- Tehdään kirjoitusretkiä lähiympäristöön.
- Harjoitellaan prosessikirjoittamista ja tuotetaan omia draama-, proosa- tai lyriikkatekstejä.

- Opitaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta.
- Kirjoitetaan yksin, pareittain ja pienissä ryhmissä.
- Tekstejä voidaan muokata ja hioa julkaisukuntoon oppilaiden toiveiden mukaan.

Arviointi: Hyväksytty suoritus edellyttää edellyttää aktiivista osallistumista.

14.vxBI METSÄSTYS JA KALASTUS

Yleistä:

Valinnaisaineessa opiskellaan metsästyksen ja kalastukseen liittyviä asioita välillä sisällä ja välillä ulkona. Valinnaisaine järjestetään yhdessä mm. Nilsiä riistanhoitoyhdistyksen ja Nilsiä reitin kalastajien kanssa,

Tavoite:

Tavoitteena on kehittyä metsästäjänä ja kalastajana. Mahdollisuus suorittaa metsästäjätutkinto (metsästyskortti).

Sisältö:

- Metsästys: (Metsästäjätutkinto: lajintuntemus, lainsäädäntö, riistaekologia, eettinen metsästys, aseet ja patruunat, turvallisuus, pyyntivälineet, saaliinkäsittely) Myös käytännön harjoittelua riippuen vuodenajasta
- Kalastus: kalastusta eri vuodenaikoina

Huomioitavaa: Myös ulkona tapahtuvaa toimintaa ja luonnossa liikkumista

Arviointi: Hyväksytty merkintä edellyttää aktiivista osallistumista

15. vxVE VENÄJÄÄ KESKUSTELLEN

Yleistä: Venäjää keskustellen valinnaisessa keskustellaan venäjäksi.

Tavoite: Oppia toimimaan tutuissa ja tärkeissä tilanteissa venäjän kielellä.

Sisältö: Harjoitellaan pareittain/pienissä ryhmissä tutuissa ja tärkeissä tilanteissa toimimista esim. tutustuminen, ravintolassa asioiminen, ostosten tekeminen, tien kysyminen/neuvominen, hotelliin majoittuminen ja lippujen ostaminen.

Arviointi: Arviointi aktiivisen osallistumisen pohjalta hylätty/hyväksytty.

LYHYET VALINNAT 9.LUOKALLE

- Valitse alla olevista kolme ainetta tärkeysjärjestyksessä.
  - Tämä valinta tehdään 8.luokalla.
  - Valinta toteutuu joko syys tai kevätlukukaudella

1.vxMU	Bändikurssi 2
2.vxL2	Kielet ja kulttuurit matkalla
3.vxL5	Koodaus, robotiikka ja e-pelaaminen
4.vxAI	Luova kirjoittaminen 2
5. vxKU	Oma kuvataideprojekti
6. vxBI	Retkeily
7.vxKO	Ruokatrendit
8.vxKS	Teknisestä aikomuksesta tuotteeksi
9.vxLI	Tikissä - kuntosalikurssi
10. vxKS	Vaatetus
11.vxVE	Venäjää keskustellen

LYHYET VALINNAT 9.LUOKALLE SISÄLLÖT

1.vxMU BÄNDIKURSSI 2

Yleistä ja tavoite:

- Opitaan laulamaan ja soittamaan bändissä
- Opitaan laulamaan terveellisesti harjoitteiden avulla
- Opitaan soittamaan oikeaoppisesti bändisoittimia
- Kehitetään ja syvennetään yhteissoittotaitoa ja yhteistyövalmiuksia

Sisältö:

- Valmistetaan laulu- ja soitto-ohjelmistoa, joista osa saatetaan esityskuntoon
- Pyritään esittämään osa ohjelmistosta julkisesti

Arviointi: Hyväksytty/hylätty. Aktiivinen osallistuminen

2.vxL2 KIELET JA KULTTUURIT MATKALLA

Yleistä: Innostu matkustamisesta ja tee siitä hauska kokemus!

Tavoite: Lisätä eri kulttuurien ymmärtämistä ja rohkaistua käyttämään vieraita kieliä erilaisissa matkailutilanteissa. Oppia tekemään matkustamisesta antoisa kokemus.

Sisältö: Kurssilla harjoitellaan toimimaan eri kielillä esimerkiksi lentokentällä, ravintolassa ja hotelleissa. Tutustutaan matkailussa tarvittaviin sovelluksiin ja johonkin matkailualan yritykseen/matkailua edistävään tahoon, tehdään esitelmä nuoren suosikkimatkailukohteesta sekä valmistaudutaan matkustamaan kohteeseen.

Huomioitavaa: käytetään osittain tietoteknisiä välineitä

Arviointi: Hyväksytty / Hylätty. Aktiivinen osallistuminen

3.vxL5 KOODAUS, ROBOTIIKKA JA e-PELAAMINEN

Tavoite:

Tutustutaan koodaamisen perusteisiin.
Tutustutaan robotiikan perusteisiin.
Tutustutaan robottien koodaamiseen.
Tutustutaan pelillisyyteen

Sisältö:

Ohjelmointikieli: Python ja ohjelmien omat kielet
Koodausohjelmat: mm. Tie Koodariksi, CodeCombat, Studio.code.org ja Scratch
Robottien kasaaminen (LEGO Mindstorms)
Käytännön koodaaminen mm. LEGO Mindstorms ja Micro:bit
E-pelaaminen
Sisältöä muokataan oppilaiden toiveiden mukaan

Arviointi:

Hyväksytty arvosana edellyttää aktiivista osallistumista

4. vxAI LUOVA KIRJOITTAMINEN 2

Yleistä: Anna mielikuvituksen lentää! Luovan kirjoittamisen kurssilla pääset ilmaisemaan itseäsi kirjoittamalla.

Tavoite:

Rohkaistua ilmaisemaan itseään kirjoittamalla
Kehittyä kirjoittajana monipuoliseksi tekstin tuottajaksi
Oppia kirjoittamisen eri lajeista ja tyyleistä
Rikastuttaa mielikuvitusta erilaisten virikkeiden avulla
Voimautua ja iloita kirjoittamisesta

Sisältö:

Tuotetaan monipuolisia tekstejä.
Työskentelyssä hyödynnetään mielikuvitusta ja ideoidaan vapaasti.
Kokeillaan erilaisia tekstilajeja: kertomuksia, kirjeitä, kuvauksia, runoja, novelleja, blogitekstejä yms.
Leikitellään kielellä sekä kirjoitetaan unista, muistoista ja haaveista.
Tehdään kirjoitusretkiä lähiympäristöön.
Harjoitellaan prosessikirjoittamista ja tuotetaan omia draama-, proosa- tai lyriikkatekstejä.
Opitaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta.
Kirjoitetaan yksin, pareittain ja pienissä ryhmissä.
Tekstejä voidaan muokata ja hioa julkaisukuntoon oppilaiden toiveiden mukaan.

Huomioita:

Jos osallistuit Luova kirjoittaminen 1:een, niin nyt voit saada mahdollisuuden työstää kirjoittamisen lempilajiasi. Etsitään sopivia julkaisukanavia.

Arviointi: Hyväksytty suoritus edellyttää edellyttää aktiivista osallistumista.

5.vxKU OMA KUVATAIDeproJEKTI

Yleistä: Piirtäisinkö sarjakuvan vai kuvittaisinko tarinan? Maalaisinko maiseman vai muovailisinko savesta astioita? Kuvaisinko elokuvan vai valokuvaisinko muotokuvia?

Tavoite: Toteutat itse valitsemasi kuvataideprojektin. Opiskelijaa kannustetaan luovaan ajatteluun ja omatoimisuuteen sekä itsenäiseen tiedon hakemiseen.

Sisältö: Valitset sen asian/ ne asiat, joita haluat kurssilla opiskella. Tärkeintä on siis oppiminen valitsemassasi asiassa.

Huomioitavaa: Ennen työn aloitusta tehdään työ- ja ajankäyttösuunnitelma, josta tulee ilmi mm. työskentelyn lähtökohdat, tavoitteet ja päämäärät. Näin opiskelija sitoutuu tavoitteelliseen ja melko itsenäiseen työskentelyyn ja suunnittelee aikataulun työn etenemiselle.

Arviointi: Opiskelija tekee työpäiväkirjaa koko kurssin ajan sekä dokumentoi työn etenemistä. Kurssin lopuksi palautetaan työ sekä portfolio, jolla työskentelyprosessi tuodaan esille. Hyväksytty/hylätty.

6.vxBI RETKEILY

Yleistä: Valinnaisaineen puitteissa teemme yhden yli yön kestävän vaelluksen Tiilikan kansallispuistoon. Vaellus toteutetaan osittain viikonloppuna ja loput valinnaisaineesta jäljelle jäävät oppitunnit harjoitellaan retkeilyyn ja maastossa harrastamiseen liittyviä taitoja.

Tavoite: Tavoite on kehittyä retkeilijänä. Oppilas oppii myös suunnittelemaan ja toteuttamaan vaelluksen luontoa kunnioittaen.

Sisältö: Vaellus sekä retkeilyyn ja luonnossa liikkumiseen liittyviä harjoituksia.

Huomioitavaa: Viikonlopun tunnit lasketaan mukaan kokonaistuntimäärään, joten tuntimäärä pysyy samana kuin kaikissa muissakin valinnaisaineissa. Valinnaisaine toteutetaan kokonaan ulkona, säävarauksella.

Arviointi: Läsnäolo vaelluksella on pakollinen! Vaellusta ei ole mahdollista korvata muulla tavoin, koska kyseessä on lyhyt valinta. Oppilas osallistuu aktiivisesti ryhmän jäsenenä.

7.vxKO RUOKATRENDIT

Yleistä: Innostu uusista ja trendikkäistä ruoista!

Tavoite: Opetellaan valmistamaan ajankohtaan sopivia trendiruokia ja leivonnaisia käyttäen monipuolisesti erilaisia raaka-aineita.

Sisältö: Valmistetaan trendikkäitä ruokia, jälkiruokia ja leivonnaisia. Tutustutaan uusiin raaka-aineisiin ja elintarvikkeisiin. Opetellaan erilaisia työtapoja ja kerrataan aiemmin opittua. Oppilaiden toiveita otetaan huomioon sisältöjä suunniteltaessa.

Huomioitavaa: Oppilaan erityisruokavaliot otetaan huomioon suunnittelussa.

Arviointi: Suoritusmerkintä: hyväksytyt arvosana edellyttää aktiivista osallistumista.

8.vxKS TEKNISESTÄ AIKOMUKSESTA TUOTTEEKSI

Yleistä:

Kuvittele tämä valinta samoilla ehdoilla ja ohjeilla kuin pitkä käsityön valinta, mutta ainoastaan puolen vuoden aikajaksona ja sisällöllisesti tyypistettynä. Käytännössä sinulle tarjoutuu viimeinen mahdollisuus saada käsityötä valinnaiseksi ja saada ohjattua opetusta käsityönsaloihin peruskoulun aikana.

Tavoite:

Antaa viimeiset mahdollisuudet toteuttaa itseään tekijänä tai löytää se "sisäinen tekijä" itsestä, jos edes aavistuksen käsityöt kiinnostavat ja et tullut valinneeksi käsityötä pitkäksi valinnaksi. Vaikka sinulla olisi pitkänä valintana niin olet tervetullut maximoimaan käsityöiden tekemisen määrän tämän valinnan puitteissa!

Sisältö:

Opetettavat sisällöt määräytyvät nuoren haluaman projektin mukaisesti, jotta lyhyen aikajakson tarjoamissa puitteissa saadaan tehostettua, kohdennettua teknillinen ja materiaali/raaka-aine pohjainen tietämys mahdollisemman hyvin. Valinta voidaan kiteyttää "Tule tekemään ihan mitä vain, mutta ei miten vain"

Huomioitavaa: Ei erityistä huomioitavaa

Arviointi: Hyväksytyt / Hylätty

9.vxLI TIKISSÄ - KUNTOSALIKURSSI

Tavoite:

Perehdytään turvalliseen ja tehokkaaseen kuntosaliharjoitteluun ja tekniikoihin käytännönharjoitusten avulla

Sisältö:

Monipuolinen lihaskuntoharjoittelu kuntosalilla

Arviointi:

Hyväksytty / Hylätty. Aktiivinen osallistuminen.

10.vxKS VAATETUS**Sisältö ja tavoite:**

Mahdollisuus suunnitella ja valmistaa persoonallisia vaatteita tai asusteita itselleen tai toiselle valmiita kaavoja hyödyntäen ja kuositellen.

Vaatetukseen liittyen tutustutaan kaavoituksen perusteisiin, helppoihin peruskaavoihin ja kuositellun alkeisiin. Harjoitellaan ompelua niin ompelukoneella kuin saumurilla.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

11. vxVE VENÄJÄÄ KESKUSTELLEN

Yleistä: Venäjää keskustellen valinnaisessa keskustellaan venäjäksi.

Tavoite: Oppia toimimaan tutuissa ja tärkeissä tilanteissa venäjän kielellä.

Sisältö: Harjoitellaan pareittain/pienissä ryhmissä tutuissa ja tärkeissä tilanteissa toimimista esim. tutustuminen, ravintolassa asiointi, ostosten tekeminen, tien kysyminen/neuvominen, hotelliin majoittuminen ja lippujen ostaminen.

Arviointi: Arviointi aktiivisen osallistumisen pohjalta hylätty/hyväksytty.